

Sklárna na baterky. Moser skladuje elektřinu v úložištích, která už nejsou vhodná pro elektrovozy

16.12.2024 - Jan Brož | Economia

Rytci skla v karlovarské sklárně Moser používají při práci stroje, na jejichž designu je patrné, že jsou staré už několik desítek let a možná i více. Jenže proč měnit něco, co perfektně funguje, zvláště když umělecké opracovávání exkluzivních váz, sklenic a dalších výrobků není činností, která by vyžadovala nějakou sofistikovanou technologii.

Kde naopak moderní technologie rozhodně třeba je, ukázala energetická krize. Prudké zdražení elektřiny a plynu dopadlo právě na tradiční energeticky intenzivní sklářský průmysl obzvláště tvrdě a v Moseru začali hledat řešení. To se nyní skrývá uvnitř nenápadného kontejneru na dvoře sklárny před dílnou rytců, z nichž dva jsou nositeli francouzského rytířského Řádu umění a literatury.

Dceřiná společnost ČEZ zabývající se energetickými službami ČEZ ESCO instalovala na střeše sklárny fotovoltaiku doplněnou o velkokapacitní baterii. Právě ta se nachází uvnitř kontejneru. „Udělalí jsme tady unikátní řešení. Na střeše výrobního závodu je více než 1100 solárních panelů o výkonu téměř půl megawattu. Co je ale opravdu unikátní, jsou takzvané second life batteries, tedy baterie, které by normálně jezdily v elektromobilech Škoda Enyaq, ale neprošly tou úplně finální výstupní kontrolou a díky naší dohodě se Škodou Auto jim dáváme druhý život,“ vysvětluje šéf ČEZ ESCO Kamil Čermák.

Jako second life se označují takové baterie, jejichž kapacita se již příliš vyčerpala na to, aby mohly dál pohánět vozy na elektrický pohon. Pro využití ve velkých, stacionárních úložištích, kde váha, a tedy ani kapacita nehrají tak zásadní roli, jsou však stále vhodné. Podle Škody Auto mohou takto fungovat ještě 15 let. Vzhledem k tomu, že elektromobilita je stále poměrně nové odvětví, není však vyřazených baterií k dispozici ještě mnoho. Využívají se tak úložiště, která z nějakého důvodu neprošla ve Škodě Auto kontrolou kvality.

Mladoboleslavská automobilka považuje každopádně technologii second life za perspektivní a loni s ČEZ ESCO podepsala memorandum o spolupráci s cílem maximálního využití potenciálu bateriových úložišť. Výsledkem je právě řešení pro sklárnu Moser, ale nejen pro ni. „Moser je silná značka a díky tomu máme dalších 30 zájemců o toto řešení nejen v České republice, ale i v Německu díky Elevionu,“ dodává Čermák. Elevion je německá dcera ČEZ ESCO, která však působí i na dalších zahraničních trzích, a systémy se second life bateriemi tak směřují například i do Nizozemska.

Investice do fotovoltaiky propojené s baterií mají samozřejmě přínos i pro sklárnu Moser. „Rozhodování nebylo po všech turbulencích kolem cen energií složité. Máme docela dost volných ploch na střechách, a rozhodli jsme se proto udělat jako první krok solární elektrárnu. Systém máme sice spuštěný jen pár měsíců, ale kalkulace nám ukazují, že bychom se mohli pohybovat na 60 procentech úspory elektřiny, což je významný přínos,“ vysvětluje obchodní ředitel Moseru Jan Volšík.

Sklárna ročně spotřebuje 680 megawatthodin elektřiny, což odpovídá zhruba spotřebě 230 bytových domácností. Náklady Moseru na elektřinu se tak pohybovaly kolem tří milionů korun ročně, a pokud se očekávání potvrdí, znamená to roční úsporu ve výši 1,8 milionu korun.

A přesto je elektřina pro sklárnu v zásadě vedlejší komoditou, kterou využívají třeba chladicí pece,

takzvané tamprovny. Tam rozpálené, už vyfoukané sklo postupně chladne na přirozenou teplotu. Pokud však jde o samotné sklářské pece, kolem kterých v žáru pobíhají zruční sklářští mistři s píšťalami, ty spotřebovávají zemní plyn. Loňská spotřeba dosáhla 13 232 megawatthodin.

Pandemie covidu-19, která odstříhla tuzemské, většinou exportně orientované výrobce skla od zákazníků, a následné prudké zdražení plynu byly pro celé odvětví hodně složitou kombinací. Loňský pokles cen energií pak sice přinesl úlevu, ovšem jen částečnou. Moser do poloviny prosince utratil za plyn 12,8 milionu korun.

„Plyn tvoří výraznou část našich nákladů, pece jedou vlastně pořád. Při cenách, které byly před rokem a půl, to byla opravdu velká částka. Přemýšlíme proto třeba o plánech na rekuperaci tepla, kterého tady vzniká opravdu hodně, ale v tom jsme teprve na začátku,“ popisuje další záměry Volšík.

I fotovoltaika s baterií má ještě své limity. Při nepříznivém osvitu, tedy typicky v podzimních a zimních měsících, panely úložiště naplnit nedokážou a Moser musí elektřinu odebírat standardně ze sítě. A naopak, když slunce svítí přespříliš, energii do sítě posílá, což pro výrobce obvykle nebývá příliš výhodné. Sklárna však už má plán, jak provoz ještě zefektivnit.

Výhledově proto Moser plánuje zapojit se do obchodování s takzvanými službami výkonové rovnováhy (SVR). Jde o dodávky, ale i odčerpávání elektřiny pro stabilizaci přenosové soustavy. Splnit všechny podmínky pro poskytování služeb není snadný proces, ale pro jejich poskytovatele je to výhodnější než obyčejné dodávky elektřiny. „Nejdříve si odladíme fotovoltaiku, tím ale nekončíme. Koukáme dál, abychom dekarbonizovali provoz společnosti, a dá se říct, že je to nikdy nekončící proces,“ dodává Volšík.

A to je další důležitý bod, protože finanční úspora je jen částečnou motivací, proč firmy jako Moser do moderních technologií investují. Tou další je právě dekarbonizace a snaha o snížení emisní stopy. To je výzvou nejen pro sklářský, ale i veškerý ostatní vysoce energeticky intenzivní průmysl, jako jsou ocelárny či výrobci stavebních materiálů.

Podle Čermáka se však právě firmy s „vysokými komíny“ stále častěji objevují mezi zákazníky ČEZ ESCO. „Nejen Moser, ale i další sklárny, Třinecké železárně či Wienerberger jsou firmy, které s námi řeší dekarbonizaci. A je to zpráva, že řešení existují,“ hodnotí Čermák.

Text vznikl ve spolupráci s ČEZ ESCO.

<https://archiv.hn.cz/c1-67521240-sklarna-na-baterky-moser-skladuje-elektřinu-v-ulozistich-ktera-uz-n-ejsou-vhodna-pro-elektrovozy>